

Špirit se naj izdeluje iz vina in žganja

Naši napol kameniti hribčki v večini primerov niso sposobni za drugo kulturo kot za vinsko trto. To velja predvsem za Haloze, Slovenske gorice, obmejni Kozjak pa tudi za kraje okrog Šmarja, Bizeljskega itd. Prebivalci vseh teh krajev so navezani na glavni pridelek — vino. Toda samo vino ni neobhodno potrebno za preživljanje, kot n. pr. kruh, mast, meso itd. V tem je razlika med našimi žitnorodnimi in vinorodnimi kraji. Prebivalci iz vinorodnih krajev so prisiljeni kupovati kruh, dočim se žito, ako se ne proda, lahko porabi doma kot hrana za ljudi, pa tudi kot živalska hrana. To je gola stvarnost, ki pri današnjih mednarodnih prilikah pride še bolj do izraza, kajti danes je iz dneva v dan večje povpraševanje za žitom, dočim po vinu skoraj nihče več ne povprašuje. Nazadnje bi to dejstvo še ne bilo tako strašno, ko bi pri tem ne grozila našim revnim vinorodnim krajem lakota in splošno pomanjkanje.

Tu je treba pomagati. Prva in menda najbolj uspešna pomoč našim revnim vinorodnim krajem bi se pa dosegla, če bi naše tovarne špirta porabljale za proizvodnjo špirta namesto žita in koruze vino in žganje. Pri nas je okrog 51 tovarn špirta, ki proizvajajo okrog 1700 vagonov (okrog 5.000.000 litrov) 100% špirta. Vse te tovarne porabljajo za proizvodnjo špirta rastline z velikimi količinami škroba, v prvi vrsti žitarice, naj-

več pa koruzo. Špirit se uporablja v razne svrhe, največ pa za napravo likerjev, rum, octa, konjaka za izboljšanje vina, namenjenega za izvoz, v zadnjem času pa v čimvečji množini kot mešanica k raznim gorilnim oljem, bencinu (aeroplan) itd. Zakaj neki ne bi vse te tovarne ta špirit delale iz vina in žganja, ki že itak imata alkohol, kot špirit sam? Žito in koruza se pa lahko na drug način proda, ne glede na to, da nam je potrebno kot hrana predvsem za revnejše kraje. V tem pravcu je treba delati in podvzeti vse mere, da se zamenjajo surovine za proizvodnjo špirta (žganje in vino namesto žita in koruze). Oskrbovanje tovarn z vinom in žganjem ne bi bilo težko, ker bi kmetje sami iz vina kuhali žganje, katero bi se lahko pošiljalo kot blago z manjšim obsegom. S tem bi se dalo rešiti tudi zelo pereče vprašanje samorodnic, predvsem šmarnice, ki bi se prekuhala v žganje, žganje pa porabilo za proizvodnjo špirta. Rešeno bi bilo zelo težko vprašanje šmarnice, pa tudi vprašanje trošarine bi izgubilo svojo proti vinogradniku naperjeno ost. Vinska kriza bi se povoljno rešila, vsa akcija bi pa ugodno odjeknila v siromašnem življenju zapostavljenih prebivalcev vinorodnih krajev, s čimer bi se zadovoljivo dvignilo še celotno gospodarsko stanje države in s tem v zvezi narodna in državna zavest.

Dopisi

Dravska dolina

Selnica ob Dravi. Vsem je še živo v spominu, s kakim uspehom je Prosvetno društvo od Sv. Tomaža pri Ormožu lansko leto gostovalo v našem Slomšekovem domu. Isto društvo vprizori v soboto, 6. aprila, ob osmih zvečer in v nedeljo nato ob treh popoldne na našem odru igro v štirih dejanjih: »Velicina ljubeznik. Pridite!

Dravsko polje

Pekre pri Mariboru. Pri nas je obhajal dne 25. marca 80 letnico g. nadgozdar v pokoju Jožef Fiedler. Jubilant je še čil in zdrav ter še vedno rad čita »Slov. gospodarja« in druge katoliške liste. K njegovemu jubileju mu iskreno čestitajo njegova hčerka Andula in svaki Joško, prijatelji in znanci, želeč mu, da bi dočkal še vrsto let zdrav in zadovoljen!

Slivnica pri Mariboru. V Hotinji vasi je dne 29. marca dopolnil 80 let življenja ugleden kmet Franc Goričan. Jubilant izhaja iz izredno žilavega rodu. Izmed petih bratov in treh sester žive še trije bratje in tri sestre, vsi že nosijo čez sedem križev, ena sestra šteje celo že 85 let. Poroden je bil z zdaj že 16 let rajno Marijo, roj. Divjak iz Orehove vasi. Imela sta 12 otrok, kateri so razen dveh sinov in dveh hčerk vsi že odrasli pomrli. Sin Jožef je po svetovni vojni ostal v Černovicah v Bukovini in se tam oženil.

sin Jakob pa je čislani čevljarški mojster, hčerka Neža je že pred vojno odšla v Ameriko in se tam omožila, najmlajša Trezika pa po prerani smrti matere doma skrbno gospodinja in lepo streže očetu. Jubilant je v kljub vsem težkim udarcem, ki so ga v teku dolgega življenja zadeli — saj je dvakrat pogorel, gledal, kako so mu že odrasle otroke in skrbno ženo drugega za drugim odnašali na pokopališče in mnogo drugih nesreč prenesel — še vedno krepak ter še čvrsto drži za plug, vihti koso in vodi obširno kmetijo. Palice in oči še ne potrebuje in človek bi mu ne prisodil osmih križev, če ga vidi ob nedeljah in praznikih urnih korakov ubirati v čez pol ure oddaljeno farno cerkev. Možu poštenjaku, ki je že dolga leta zvest naročnik »Slov. gospodarja« in nekaterih nabožnih listov, želimo, da ga Bog ohrani še mnogo let tako čvrstega in mu da v sreči in miru uživati sadove svojega marljivega in poštenega dela!

Vurberg. Na cvetno nedeljo se je vršila v župnijskem domu spominska svečanost za blagopokojnim g. župnikom, katere se je udeležilo mnogo ljudi. Otvoritveno besedo je imel g. šolski upravitelj Prah, ki je blagopokojnemu v spomin spregovoril v imenu Kmečke zveze in Sadjarske podružnice. Rajnikovo politično in narodno delo je orisal posestnik Jakob Felicijan. Zaslužnost in gorečnost Martijinih mladinskih kongregacij sta izstavila gđca Marija Pirnik in mladenič Slav-

ko Felicijan. V imenu Prosvete je govoril predsednik društva. Kot moža energije in velike dobrote ga je slavil g. provizor. Zaključek je tvorila pesem. Tako se ti žalostni dnevi vedno bolj odmikajo. Pomlad prihaja v deželo, ki nam prinaša nove upe, vstaja vesela nada, da bomo imeli kaj kmalu spet duhovnega očeta. Da bi ga le bili vredni sprejeti! — V času bolezni g. župnika je bilo bolj tiho delo v organizacijah in društvih. To priliko pa so izrabili igralci Fantovskega odseka in Dekliškega krožka iz Ptujja, ki so nam na kvatirno nedeljo v postu zaigrali na našem odru prelepo igro »V temotič« s tako dovršenostjo in doživeto, da nam ne gre iz spomina.

Vurberg. Moramo braniti svojo čast. Fantje iz sosednje fare hodijo k nam vasovat, zlasti se prikladijo večkrat v sončno Krčevino. Zgodi se pa večkrat, da napravijo kake neumnosti. Tako so na veliko soboto zvečer obkrali posestnika in mizarja Nerata, da se je moral zateči v bolnišnico. Žalostno je, če dekleta takim razgrajajem odpirajo okna! Obsodbe so pa vredne tudi hiše, ki jim dajejo zaslonbe in priliko. Kdor ima poštene namene, naj pride za dne in sam, ne da hodi s celim regimentom klati-vitezov vasovat in izzivat domačine, ki so toliko pametni, da si nočejo mazati rok ob njih z obračunom, dasi bi pošteno zaslužili. Če pa si bodo drznili še dalje delati nepoštenosti pri nas, bomo poklicali na pomoč oblast, da si jih malo pobliže ogleda. Priporočam pa se v prvi vrsti vsem pamet, starem kakor mladim, in ozdravljeni bomo te nadlegi!

Sv. Martin pod Vurbergom. Društvo Rejec malih živali Trnice je 18. februarja pri nas priredilo predavanje o reji malih živali z razstavo izdelkov iz angora volne ter kunčje kožuškovine. Ob tej priliki so posredni poslušalci pokazali toliko zanimanje za proizvode teh izdelkov, da so z nekaj komadi vzorcev krzna, katere jim je delegat društva razkazoval, odšli, še preden je prišel predavatelj. Upati je, da bodo prizadeti te vzorce po tej objavi takoj vrnil.

Št. Janž na Dravskem polju. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita v nedeljo, 7. aprila, po večernicah ob treh v društveni dvorani akademijo s telovadnimi in pevskimi točkami.

Trnlice na Dravskem polju. Kmečko nadaljevalna šola priredi v nedeljo, 7. aprila, ob dveh popoldne pri g. Šolarju v Zlatolcih zanimivo in poučno predavanje o gozdarstvu. Predaval bo šumarski referent iz Maribora.

Slovenska Krajina

Slov. krajina. Na veliki teden so se vrnili iz toplejših krajev v svojo osamljena gnezda štrki — prvi znanilci tople pomladi. Njih klekanje in mirno kroženje nad našimi domovi je opazujočemu človeku dajalo nekako zagotovilo, da se bo v deželo kmalu vrnila razveseljujoča pomlad. — Kmalu za štrki so priletele tudi lastovke, a revnice so bile razočarane, ko je pretekli četrtek na novo zapadli sneg pobelil njihova gnezda. Tako poznega snega se le malokdo spominja.

Turnišče. Velikonočne praznike smo prav slovesno praznovali. Naše nove orgle, ki so jih naši dijak in razumniki videli prvič po inštalaciji, so lepemu petju dajale še posebej sijaj. — S toplej-

čisto iz tira. Zdaj je iz pohlevnega moža postal razdražen bik, ki se je kjer koli zadel z rogovi. Bog vari, da bi mu žena kaj oponesla! Saj je že tako, ko je tiščala jezik za zobmi, dosti rogovilil nad njo.

Smeha so obsodili. Da ni redno plačeval obrokov za dolg, ki so ga vzeli pod zaščito — so mu trobili na uho; bil je namreč naglušen. Toda slišal je vse, o, še prav dobro! Le razumeti ni mogel, da mu bodo prodali njive, ki jih je toliko let z ljubeznijo gojil. Te brazde, ki jih je namakal s svojim pekočim znojem, te vratnice, ki jih je z motiko poravnava, ko so krave s plugom čakale na tratnici — in je njivo že zoral. Oh, vse to mu bodo vzeli. Polja, polja moja! Prirastla ste mi na srce, je nemo trpel Smeh...

Ko je ves iz sebe hodil pred licitacijsko komisijo, je mahal z rokami in kazal svoje njive, ki jih naj vzemo — in prodajo. V obeh se mu je zrcalila pravcata groza in je s solzami izmita kapljala na ljubljeno zemljo, ki je zanj zgubljena...

*

Ko sta kravi in tele — bilo je osem mesecev staro — napojila, je stari stopil v hišo.

Čez nekaj minut se je vrnil na podstenje. Na glavi je imel obnošen, rjav klobuk in oblekel si je bil še suknjo.

»Štef, jaz pojdem —« se je oglašil oče.

Sin ga je pogledal nekoliko osuplo; ušlo mu je vprašanje: »Kam pa?«

»Saj veš —«

»Iskat porokov? Mislil sem si...«

Stari je vzdihnil in šel. Odpril je vrata in stopil na kolnik pred hišami.

Sin je nekaj časa zrl za očetom. Starec je mukoma prestavljal noge po razmočeni poti. Taval je, kakor bi bil vinjen, sem in tja. Blato je škropilo na vse strani, kadar koli je stopil.

Čez nekaj časa je obstal.

Sinu se je zdelo, da se oče obotavlja tam na poti. Spoznal je, kaka muka je zanj, da mora moledovati okrog po hišah, da bi se ga usmilili in mu šli za poroka. Topolovčarji tega niso radi storili.

Sina je bolelo pri srcu. Njegov oče se mora tako hudo ponižati! In zakaj? Mar ni delal, kakor je le mogel, mar ni prijel tam, kjer je bilo treba? In on, njegov sin, prav tako. Še za občinskega cestarja sta bila, ko še on ni bil v tujini. In potem to leto v Nemčiji... Ali ni garal kakor živina — in samo zato, da pomaga domu iz dolgovi! Oče se je pa ta čas gnal doma, da bolj ni mogel. — In kljub temu vse zamen.

(Dalje sledi)

nih državah izdelali 1627 civilnih letal za domačo rabo, v isti dobi lanskega leta pa samo 850. Varnost v zračnem prometu se je v državah zelo povečala, tako da odpade danes ena smrtna nesreča na 23.430 letov, na vsakega ubitega poletnika pride 51,7 milijona milj, na ubitega pilota pa celo 72,9 milijona milj.

Zamenjalnica za čevlje. V Paderbonu v Nemčiji so uredili zamenjalnico za obutev. Ljudje čevlje, ki jih več ne uporabljajo, ali ki jim niso več primerni, tu lahko prodajo ali pa zamenjajo za primerno obutev. Že od vsega početka je v tej zamenjalnici vladal živahen promet. Izkazalo se je pred vsem, da zelo ustreza družinam z otroki, ki hitro odrasčajo svojim čevljem.